Ч. 107 Субота 13 (26) мая 1900 Рік X

НАРОДНА ЧАСОПИСЬ

Додаток до „Ґазети Львівскої".

Виходить у Львові що дня (крім недїль і гр. кат. сьвят) о 5-ій годинї по полудни.

Редакция і Адміністрация: улиця Чарнецкого ч. 12.

Письма приймають ся лиш франковані.

Рукописи звертають ся лиш на окреме жаданє і за уложенем оплати почтовоі.

Рекламациї незапечатані вільні від оплати почтової.

Передплата у Львові в агенциї дневників пасаж Гавсмана ч. 9 і в ц. к. Староствах на провінциї:

на цілий рік К.	4·80
на пів року „	2·40
на чверть року „	1·20
місячно . . „	—·40

Поодиноке число 2 с.

З почтовою пересилкою:

на цілий рік К.	10·80
на пів року „	5·40
на чверть року „	2·70
місячно . . „	—·90

Поодиноке число 6 с.

Вісти політичні.

(Державні запомоги для Галичини. — Комісия для охорони від нещасть. — Вірменьска справа).

На однім з послідних засідань ради державної повідомив президент міністрів др. Кербер президиї обох палат про розділ поміж поодинокі краї кредитів і запоміг, ухвалених законом з дня 17 падолиста 1899 з причини елементарних нещасть. З ухвалених кредитів дістала Галичина взагалї 440.000 корон, а то на безворотні запомоги для сторін, навіщених повенями і иншими 100.000 корон, а 40.000 корон на непередвиджені видатки і на дальшу помічну акцию в сторонах навіщених в попередних роках нещастями а недостаточно субвенционованих. В мотивах, якими правительство руководило ся при розділї тих кредитів, сказано про Галичину:

„Великі повенї в початку лїта 1899 наробили в 396 громадах, переважно західної Галичини, шкоду на яких три міліони корон. Крім того гради, дощі і миши значно ще побільшили ту шкоду, а те все відбуло ся передовсім на дрібній посілости. З уваги на ті нещастя мав намістник до розпорядженя 120 тисяч К. з державного і 20.000 К. з краєвого фонду, а крім того 400.000 К. з кредиту, ухваленого в §. 3-ім закона з д. 17 падолиста 1899 р., так що, маючи разом 540.000 К., почав боротьбу з катастрофами, призначуючи дрібнїйші запомоги на прозлачу живности; що до решти здержав ся, згідно з радою всіх чинників навіщеного населеня з удїлюванем запомог, щоби за те на весну роздавати зерно на засів і при публичних роботах дати нагоду до зарібку. Таким чином акция ратункова тепер є в повнім ході, і аж по єї закінченю буде можна оцінити, чи державна поміч була достаточна. З уваги на пожежі, що в р. 1899 знищили богато громад в краю, віддало правительство намістникови до розпорядженя ще 100.000 К. з фондів, що остали ся з признаної цїсарским розпорядженем з д. 30 грудня 1898 р. суми, а з кредиту, ухваленого в §. 5-ім закона з 17 падолиста 1899 р. квоту 40.000 К.; ся квота припала по части на цїли асанациї і реґуляциї, по части на запомоги для відбуваня погорівших будинків.

Цїсар позволив установити при міністерстві торговлї комісию для охорони від нещасть і видати дотичний статут, після котрого та комісия має бути фахово-технїчним орґаном правительства під взглядом охорони промислових робітників і взагалї підлягаючих обовязкови обезпеченя, як також урядників занятих в підприємствах. Комісия складає ся з евентуального інспектора промислового і має 16 до 20 звичайних міністром торговлї іменованих членів. Она підлягає міністрови торговлї і збирає ся на єго запросини.

Російска амбасада вручила турецкому правительству дуже енерґічну ноту з протестом против перешкод ставлених вільному рухови Вірмен на російско-турецкій границі. Нота звертає увагу на сумне положенє Вірмен в граничних округах, на переслїдуванє їх Курдами, на податковий гнет і примусове навертанє на іслям. Окрім того Росия жалує ся, що Вірмени, котрі їдуть за пашпортом в інтересах до Росиї, пізнїйше не можуть вернути назад до Туреччини. Нота домагає ся, аби тим надужитям зроблено конець, бо в противнім случаю справа могла би стати ся дуже поважною.

Справоздане
Головного Видїлу руск. Товариства Педаґоґічного.

(Конець).

Школа дївоча видїлова з руским язиком викладовим: В р. 1898/99 було в кл. І. (взглядно V.) 30 учениць клясифікованих. З того поступ дуже добрий одержало 8, поступ добрий 8, поступ достаточний 6, поправку дістало 3 учен., репробовано 5. На рік 1899/900 записалось до кл. І видїл 32, до кл. II. 37 учениць. Справлено нові лавки, катедри, шараґи, таблиці, коштом около 300 зр. Куплено також фісгармонію. Школа поміщена при ул. Вірменьскій ч. 2. Учать в сій школї: о. Дамян Лопатиньский, Барвіньска, Арданівна, Кулачковска, Прокішівна, Білецка, Огоновска, Паньковска, Роздольский. В II. півроцї шкільнім 1899 р. отворено при школї пополудневий безплатний курс науки руского язика для дївчат шкіл львівских. На курсї тим учили: проф др. Пачовский, Огоновска Теофіля і о. Рудович. Записалось до 100 учениць. В листопадї 1899 отворено також такий курс, а учать проф. др. Коцовский, Огоновска і Білецка. — Видїл ухвалив старатись на разї о виданє для сеї школи „Рускої Читанки"

4)

ЛЮБОВ.

(З даньского — Германа Банґа).

(Конець).

Чотири старих сидїло при вістї.

— Кербіц, ви маєте виходити.

Мовчки і скоро кинула панна Кербіц карту на стіл. Здавало ся, що в послідних днях она стала ще більше глуха.

Всї четверо грали при сьвічках дальше, між тим як панна Шредер внесла чай і закуску.

— Де Аделяйда? — спитала панї.

Панна Аделяйда в товаристві. Нинї проба.

Тепер була кождого дня проба танців у панни Гоппе. Нинї вечером мали відбути ся проби в костюмах.

— Ви задумали ся, майоре — сказала панї.

— Так — відповів майор.

Він справдї часто попадав в задуму.

— Де, казали ви, она є? — спитав майор панну Шредер.

— Хто?

— Панна Аделяйда — відповів майор.

Доси називав єї все лиш „мала".

— На пробі танців у панни Гоппе — відповіла Шредер.

Задзвонило — то почтовий післанець приніс ґазету.

— Читайте, бароне — сказала панї.

Барон Рісенфельд розвинув ґазету і читав, як звичайно, голосно. Але здавалось, нїхто не слухав.

Лиш панї сказала:

— На весну той спис все найдовший.

Барон держав все ще ґазету в руках. Панї ударила паличкою о землю.

— То граймо дальше — сказала.

Барон Рісенфельд трохи здрогнув. Єго погляд упав на оповіщенє театральне, і він сказав:

— Нинї грають: „Дім Свенда Дирінґа".

Поволи зложив ґазету.

— То знаменитий твір!

— Я вже не пригадую собі — сказала панї.

Барон все ще дивив ся перед себе.

— О, так — сказав вкінци — хороша штука.

Панна Кербіц гадала, що говорять все ще про померших, і спитала:

— О кім говорите?

Але панї заявила:

— Театральні твори, то лиш мана і неправда, милий бароне. Они представляють жите у фальшивім сьвітлї.

Панна Кербіц порозуміла вкінци о що іде і лиш кивнула головою.

*

Панї Берґ вбігла нараз до комнати. Не здоймаючи капелюха і намітки, кинула ся на крісло.

— Проба скінчена — сказала.

— Пішло трохи? — спитала панї.

Панї Берґ засьміяла ся.

— Ах — сказала. — Панна Гоппе сама нічого не розуміє. Она.... ні, але той, як він називає ся, Боже, який то хороший мужчина — той, ах якже він називає ся — ага, Ганзен....

— Де Аделяйда? — спитала панї.

— Панна Аделяйда пішла на гору — відповіла Шредер.

— Добре, тепер напємо ся чаю.

*

Була девята година на самі запусти.

Всьо, що мало вози у містї, їздило улицями.

Панї скінчила свого віста. Сидїла сама, а в комнатах не було нїякого сьвітла.

Увійшла панна Шредер.

— Чи він також іде? — панї гадала про мужа, чи піде також на баль.

— Гм — відозвала ся, коли почула, що радник іде з майором — ті люди подуріли.

— Де Кербіц?

— В своїй комнатї.

— Она не хоче нинї іти.

— Нї.

Увійшла служниця.

— Чи панна Аделяйда готова?

і „Істориі краевої“. Сойм зволив, на внесене Вп. пос. Барвіньского, дати на удержане одної кляси сеї школи 800 зр. Товариство „Днїстер“ дало 50 зр., (жертви иньших товариств виказані в справозданю за рік 1898). Школа стоїть під управою директора Харкевича, і при праци тіла учительского развиваеся зовсім правильно.

Женьский Інститут. По мисли статута Видїл вибрав комітет, в склад котрого входять: дир. Харкевич яко голова, Гер. Шухевичева яко директорка економічна, М. Білецка яко директ. наукова, о. сов. Гузар яко сьвященик, др. Зофія з Окуневских Морачевска як олїкар, др. Стефан Федак яко дорадник правний і Юлія Танчаковска яко настоятелька. Інститут поміщений при ул. Курковій, ч. 10, отворено з початком вересня 1899 р. Посьвячене льокалю відбулось торжественно 13/10 1899. На уряджене інституту видано 663 зр. 92 кр. Видїл товариства ухвалив для інституту реґулямін (реф. п. Білецка). В грудни 1899 урядили інститутки попис музикально-вокальний під проводом учительки музики п. Одарки Шухевичівної. Товариства „Просьвіта“ і „Шевченка“ дали даром свої видания до бібліотеки інстититу.

Інститут для хлопців: Комітет, що з порученя видїлу Руского товариства педаґоґічного управляв Інститутом, відбував засїданя, полагоджуючи всї справи. В склад комітету входили: дир. Едв. Харкевич яко голова, Ілия Кокорудз, проф. рускої ґімназиї, о. Д. Дорожиньский, катихит рускої ґімназиї, адвокат др. Стефан Федак, лїкар др. Антін Хомин і Кость Паньківский яко члени. Сей послїдний був заразом настоятелем Інститута. — По-при релїґійно-моральне виховане мав комітет на оцї товариске пожите учеників. Помочию при науцї занимались інструктори поодиноких кляс. Се лїпші ученики, котрі в Інститутї остають або за малою доплатою, або безплатно. Образоване шкільне розширювано лектурою домовою під надзором настоятеля. В огородї, де в лїтї перебувають ученики в часї свобіднім від науки, суть бари і рек до ґімнастики; майже що недїлї і сьвята відбувано дальші проходи в околиці львівскі. Комітет мав на оцї, щоби ученикам подавано все страви як найздоровші, і в тім взглядї ішов за радою дра Хомина, що безкористно питомцям удїляв рад лїкарских. Принятих було з І. кл ґімн. 8, з II. кляси 7, III. кляси 8, з IV. кляси 6, з V. кл. 5, з VI. кл. 5, з VII. кл. 6, з VIII. кл. 5. З того було сьвященичих дїтий 28, учительских 9, селяньских 4, урядничих 4, а сиріт 5. Результат загальної клясифікациї слїдуючий: клясу з відзначенєм дістало 4 учеників, клясу другу 5, поправку 3, инші клясу першу. До іспиту зрілости сїдало 5 елевів, з чого 1 здав з відзначенєм, 1 дістав поправку а инші здали. — Приходу було 9162·10 зр., розходу 9229·61 зр., недобору було 67·51 зр.

Бурса учительска: Принято 6 синів учителїв народних з рускої ґімназиї. Двох з них мало при кінци року шкільного 1898/99 поступ дуже добрий, а решта клясу першу. Бурса поміщена поки-що при Інститутї для хлопців під покровом сьв. О. Николая, при улици Театиньскій, ч. 19.

Новинки.

Львів дня 25-го мая 1900.

— **Конкурс на дві стипендиї ім. Георгія** по 200 корон річно розписує митрополича консистория у Львові з речинцем до 31-го мая с. р. Петенти повинні виказати ся, що они: 1) походять від батька рускої народрости і суть гр.-кат. обряду; 2) сироти або сини бідних родичів, вірних рускій народности, виховуючих в тім дусі свої дїти. (се має бути стверджене місцевим душпастирем); 3) покінчили ґімназию з добрим успіхом. Першеньство мають сини жителїв м. Дрогобича. Унїверситетскі студенти, побираючі тую стипендию, обовязані виказати ся дволїтною наукою рускої мови і лїтератури. Стипендию роздає митрополит, а подания належить вносити в консисторию за посередництвом колеґії професорів унїверситету.

— **Проґрама Людового концерту в память XXXIX-их роковин смерти Тараса Шевченка у Львові**, котрий відбуде ся в недїлю 27-го н. ст. мая 1900 у великій сали „Народного Дому“ о годині 5-ій по полудни: Вербицкого „Симфонія D-dur“ відограє кружок музичний „Львівского Бояна“; — Слово привітне дра Івана Франка; — Ф. Колесси „Обжинки“ виконає хор мішаний Бояна; — Шевченка „Бють пороги“ виголосить п-на Мария Абрисовска; — Лисенка „На прю“ виконає хор мужеский Бояна; Промова в імени академічної молодежи академика Євг. Коссевича; — Лисенка „Високая калина“ мішаний хор „Львівского Бояна“; — Руданьского „Подорож до Єрусалима“ віддеклямує Павло Чайковский; — Ганинчака „Фантазия“ виконає кружок музичний Бояна. — Цїни місць: фотель 60 сот., першорядне крісло 40 сот., другорядне 30 сот., вступ на салю 20 сот., ґалерия 10 сот. Білети можна набути в „Рускій Бесїдї“ (ринок ч. 10) та перед концертом при касї.

— **За убийство.** В Гутї щирецкій побачили мешканцї дня 30 грудня 1899 р. на яблони при пільній дорозї повішеного Фр. Купницкого паробка з Гути. Одежа на нїм була покровавлена, а секция орекла, що Купницкого убито вперед сокирою а опісля трупа повішено. Підозрінє впало з початку на паробка Мих. Колодїя, що разом з ним залицяв ся до одної дївчини. Коли-ж Колодій виказав своє alibi, упало сильне підозрінє о убийство на брата замордованого, Лавра Купницкого, отже его увязнено, а дня 25 с. м. відбуде ся против него розправа перед судом присяжних у Львові.

— **Процес з зелїзницею.** Перед звичайним трибуналом віденьского суду відбув ся оногди процес, в якім обжаловував якийсь Післер з Буркерсдорфу під Віднем зелїзничий заряд за потовченє. Пїслер їхав минувшого року зелїзницею і заки ще сїв на лавку в ваґонї, поїзд рушив несподївано з місця і п. Пїслер потовк собі голову, а в наслїдок сего дістав нервозу. За відшкодованє жадав Пїслер від зелїзничого заряду 20 тисяч корон. Підчас розправи показало ся, що поїзд справдї рушив несподївано з вини машинїста, але що завинив також і пошкодований, то за се присуджено єму лишень половину жаданої квоти.

— **Помер** о. Іван Балтарович, парох-ювилат в Ладичинї, дек. теребовельского, дня 15 с. м. в 85-тім роцї житя а 50-ім сьвященьства.

Телеґрами.

Варасдин 25 мая. Відбуло ся тут вчера відслонене памятника пок. цїсаревої Єлисавети.

Льондон 25 мая. Льорд Робертс телеґрафує з полудневого берега ріки Реностер: Коли

— Так, ясна пані, панна Аделяйда жде.

Пані встала.

— Велїть засьвітити лямпи на сходах.

— Они вже засьвічені.

— То я іду на гору.

Посеред комнати стояла внучка і ждала на бабку.

Ясна пані увійшовши до комнати стояла хвильку мовчки і приглядала ся дївчинї, як якому образови.

— Иди! — сказала відтак.

Панна Аделяйда поступила кілька кроків. І она нїчого не говорила. Краска еї одежи, здавалось, мішала ся за кождим кроком.

А стара випрямила ся високо, доки еї уста не досягли чола внучки. Поцїлувала еї.

Пані зійшла на долину; Аделяйда лишила ся сама і ждала на повіз.

Нараз появив ся в дверех ґраф Ґвіде.

— Добрий вечер — поздоровив.

— Добрий вечер — відповіла Аделяйда.

Ґвіде поблїд, почувши еї голос — бо Аделяйда говорила так як до свого служачого що здоймає еї плащ.

Але Ґвіде нахилив ся над еї рукою і сказав.

— Тут есть Річіо.

— Поїдемо? — спитала холоднокровно.

Він поблїд ще дужше і відповів:

— Поїдемо, конї ждуть на долинї.

Поїхали.

В домі було цїлком тихо.

Панна Кербіц отворила тихо двері і вийшла осторожно до огорода. Відомкнула напів розвалену фіртку і опинила ся на дорозї.

Панна Кербіц була перебрана за монахиню і мала на ногах кальоші.

*

Ясна пані лежала в своїм високім ліжку і не могла спати.

Задзвонила і велїла подати собі води.

— Чи Кербіц дома? — спитала.

Панна Шредер була під еї дверми — була там кілька разів, але двері були замкнені.

— Добре — сказала пані.

— Моя люба — додала відтак — не треба молодих підглядати лишіть їм свободу.

В старім домі було цїлком тихо. Лиш годинники тикали спокійно і рівномірно.

*

В балевій сали всьо завзято танцювало.

Розбавлені пари перестали одна за другою танцювати і лишило ся посеред гамору лиш одна панна Аделяйда, що танцювала з писарем шамбеляна, паном Ганзлем. В своїм рибацкім одязї виглядав дуже гарно і в спокійним усьміхом обертав свою дївчину.

Їх лиця майже дотикали ся.

Блїда як сніг, з широко отвертими очима, плила панна Аделяйда, а еї шовковий одяг дотикав за кождим кроком пана Ганзена. Посеред салї стояв старий майор з ґрафом Ґвідом і шамбеляном.

Шамбелян сам один був одїтий по цивільному; в дїрцї від ґузика була стяжка ордеру.

Майор безнастанно потрясав головою а его борода кивала ся то сюди то туди.

— Як монахиня, як монахиня — повтаряв заєдно

Коли майор похопив яке слово то не так легко его покидав.

Шамбелян усьміхав ся і обернувши ся до Ґвіда сказав, не зводячи очий з Аделяйди і еї товариша:

— Так, так, друже, любов то хороша річ!

Майор побіг дальше; він нїколи не міг устояти на місци.

Рівночасно приглядав ся Ґвіде і шамбелян танцюючій парі.

Ґвіда рука, що держала торбан Річія, дрожала.

— Завтра від'їзджу — відозвав ся не спускаючи ока з танцюючих.

Шамбелян може зараз не дочув, що він сказав. Єго очи все ще дивили ся на Аделяйду і пана Ганзена, а на его лици появив ся щасливий усьміх, немов пригад щасливої минувшини.

Відтак сказав:

— Хочете від'їздити?

— Так.

— Чи будете ще малювати?

— Нї.

Ґвіде стояв ще якийсь час мовчки. Єго лице було таке блїде, немов би вся кров сплила з него, аби червонїти в лицях танцюючих.

— Нї — сказав ще раз. — Тепер моя подорож буде мати иншу цїль....

— Яку? — спитав шамбелян.

Ґвіде помовчав, а відтак відповів:

— Аби вилїчити ся з мого болю.

Було щось наглого, щось незвичайного в тім руху, з яким шамбелян вхопив рукою за торбан Ґвіда, немов би хотїв его попестити

— Ґвіде!

І коли его голос дрожав від співчутя, сказав не відвертаючи очий від обох танцюючих:

— Ґвіде, кілько то нещастя і жалю завдає людям любов!

Але нараз замітив жартуючи:

— Ей, друже, хто би то брав за зле молодим?

Ґвіде дивив ся задуманий перед себе і відповів:

я прибув сюди нині рано, донесено мені що ворог в ночи уступив і займив сильні становища на північнім березі ріки та сильно їх укріпив. Однако на вість о приході наших войск не пробовав навіть боронити тих становищ. Войска Гамільтона дійшли аж до Гайльброну. Міст на ріці і зелізниця на кілька кільометрів знищена. — В послідних днях піддало ся до 300 ораньских Бурів.

Льондон 25 мая. Standard доносить з Гайльброну, що президент Штайн перебуває в Франкфорті на всхід від Гайльброну.

Льондон 25 мая. До бюра Райтера доносять з табору Бурів в Фолькеруст: Передні сторожі Бурів напали на один анґлійский відділ і убили 8 Анґлійців, а 13 ранили.

Претория 25 мая. Урядова депеша доносить: В битві під Войгельд, де одна ескадрона гузарів попала в засідку, забрали Бури дві армати Максіма. Перед тим, заки Анґлійці обсадили Гайльброн, взяли Бури до неволї 20 Анґлійців, між ними 3 офіцирів.

Переписка зі всїми і для всїх.

Просимо не присилати анї марок листових анї карт кореспонденцийних, бо листовно не відповідаемо нікому.

Хомик у Львові: Баґателю жадаете від вас! Треба ще лиш щоби Ви зажадали подання імен всїх урядників з кождого міністерства, а тогди могли би ми спокійно замінити ґазету на Hof- u. Staats-Handbuch (шематизм державний) друкований петітом, дуже дрібоньким друком у форматі великого лексикона і обнимаючий 1600 сторін, а Ви мусїли би ждати бодай півтора року на то, щоби довідати ся, від котрого щебля по службовій драбині зачинае ся де лїзти. Ви, яко студент прав, могли би вже то знати, що до того суть окремі списи, книжки звані шематизмами. Бувають шематизми окремо для кождого краю (н. пр. для Галичини), окремо для кождого міністерства (н. пр. для міністерства війни), а суть і для цїлої держави. Щоби заспокоїти Вашу цїкавість, то скажемо Вам коротко, що щеблїв на драбинї службовій (ранґ) есть одинайцять (XI.) і зачинае ся лїзти від XI. Кожда ранґа мае ще три кляси, отже на кождім щебли треба перейти три кляси. Найбільше людий, що в службі шукають щастя, долазить до девятого щебля, а хто долїзе до осьмого, то ему здае ся, що вже зловив пана Бога за ногу. Хто же вилїзе на осьмий щебель, то вже таки дуже з висока дивить ся на сьвіт і людий. А таких щасливих, котрі би від одинайцятого щебля (від асистента або адюнкта) долїзли аж до першого (ранґа президента міністрів) есть хиба дуже а дуже мало. То білі круки. Впрочім купіть собі спис тих щеблїв і платню на них за 30 сотиків під заголовком: Rangordnung & Bezüge der k. k. Staatsbeamten (Verlag v. G. Freytag & Berndt, Wien VII/1. Прочі потрібні дати знайдете в шематизмі краевім, котрий мусите хиба собі у когось позичити, бо вже розпроданий. Войскові річи довідаете ся лиш з войскового шематизму, котрий будуть мати в пляцкоманді. Впрочім спитайте в каварни Шнайдера, чи там случайно его не мають. — **Прихильник:** За раду дякуемо але не можемо з неї користати, бо часопись не есть вашою власностию, котрою би могли розпоряджати і заводити такі порядки, як би ви хотїли. — Що до мови то не розуміемо Вас, чого хочете. Вплїтати фраз або форм т. зв. „українських“ не любимо і не хочемо, бо уважаемо се за неприродне. Ми знаемо як нарід наш говорить на Українї, бо ми були там; знаемо також як говорить в Галичинї і на Буковинї; ріжниця мала, оттака як межи добрими галицкими писателями, межи Шашкевичем і Федьковичем а Шевченком, Квіткою та Марком Вовчком. Богато же з новійших писателїв українських пише дуже кучерявим, штучно накрученим язиком, а Галичани — бо то мода — крутять і собі за ними. Ми того не хочемо. Що добре беремо, але що неприродне відкидаемо. — **Льонгін:** 1) Депешї телеґрафічні можуть бути писані або звичайним письмом або можуть бути шифровані. Шифровані депешї можуть складати ся з чисел або букв, можуть бути частию тайного змісту але тогди мусять складати ся виключно лиш з букв або чисел (а не мішані). Уряд телеґрафічний обовязаний приймати такі депешї, а коли не приймив, то може бути що хиба була в способі шифрованя. Треба було спитати зараз о причину не приймленя шифрованої депешї. Могло би ще й так бути, що урядник случайно мае якесь оправдане підозріне на шифровану депешу і не приймае еї в тім переконаню, що робить добре і що може недопустити н. пр. до якогось злочину і т. п. В таким случаю він бере особисто одвічальність на себе і коли здержане депешї булоби неоправдане, може бути караний. — 2) Треба явити ся в старостві в бюрі паспортовім, заплатити стемпель і просити о видане паспорту на виїзд за границю. Більше не потреба нїчого, хиба посидіти, шоби дотичний урядник зробив опис лиця. — 3) Ви також забаглп! Каталоґ париской вистави в рускім язицї! Коли не помиляемо ся, то тепер ґенерального каталоґу у францускій мові вийшов том 5, а цїлий буде обнимати яких 10 до 12 томів. А Ви би годні такий каталоґ купити? Не вжеш Ви представляете собі париску виставу, як розвішені образи на жидівскім підсїню підчас ярмарку у Вижници? — **А. К.:** Коралї можна купити і в Триестї і у Відни і у Львові, а хто знае чи не купив би й в Калуши; але головна річ в тім, шоби знати ся на коралях і їх вартости. Для того не можемо Вам поручати нїякого купця, бо купувати треба особисто а не на замовленя. Опісля Ви би ще на нас нарікали та мали до нас претенсию. Впрочім для цїкавости скажемо Вам, що в Триестї продае коралї фірма Giuseppe Costa di Giaco. Triest, Via delle scuole nuove 16; у Відни Caroline Berndl Wien I. Kramergasse 9, а у Львові аж 12 жидів. — (Дальші відповіди пізнїйше).

(Просимо присилати питаня лиш на імя редактора Кирила Кахникевича, а не присилати анї марок, анї карт кореспонденцийних до відповіди.

— Правда, инакше на що здалось би цїле житє.

Танець скінчив ся.

Шамбелян знов відозвав ся:

— Ходіть, Ґвіде, випемо фляшку шампана.

Ґвіде стряс ся.

— Добре, на прощане — сказав.

І виходячи з комнати обернув ся і ще раз поволи повів очима по цїлім товаристві, немов би хотів, аби той образ лишив ся на віки в его памяти.

*

Ясна пані все ще не могла спати.

Велїла засьвітити великі воскові сьвічки і сидїла просто випрямлена в своїм широкім ліжку.

Она сама не знала длячого перед еї очима стае тілько образів з минувшини — саме нинїшної ночи.

Атже та минувшість лежала вже таки далеко за нею — ах, далеко, далеко!

Зажила успокоюючих порошків.

А однако — здавалось їй, немов би всї ті люди, яких она в житю пізнала і з ними жила, зійшли ся разом в тій комнатї, поставали рядами і нахиляли ся над еї ліжком.

Служниця, що кождої хвилї заглядала до комнати, говорила:

— Ясна пані не сплять, але то перейде.

Але она відповіла:

— Іди, можеш покласти ся спати.

Почало свитати.

В холоднім, сїрім сьвітлї вчасного ранку виглядали повирізувані фіґури на ліжку як погані страхопуди а лямпа, що висїла в кутї комнати, сьвітила як велике страшне око.

Пані встала. Одїла ся сама і взяла за паличку.

У великих комнатах було яснійше, день дістав ся там скорше. Опираючись на паличцї ішла пані з одної комнати до другої, лишаючи всї двері отвором.

По цїлім домі розлягло ся рівномірне тикане годинників.

Пані ішла дальше — сходами на долину по всїх комнатах.

У великій сали сьвітили ся лямпи. Видко забули їх згасити. Сьвітло блїдо блимало серед ясного дня.

Пані не бачила того. Ішла дальше.

В тих комнатах не була вже кілька лїт; кілька лїт не була і на тих сходах. Але ішла дальше — через подвіре до малої фіртки від огорода, котру отворила посинїлими від холоду руками.

Увійшла до огорода, але нагле зупинила ся.

Напротив неї, в сьвітлї сходячого сонця, побачила у великім, отвертім вікнї альтани Аделяйду, що тулила ся в обіймах Ганзена.

Хвильку ясна пані стояла непорушно; еї лице поблїдло як полотно і виглядала, немов би о сто лїт постаріло ся—відтак підняла палицю.

Але безсильно опустила руку назад.

І мовчки вийшла з огорода.

*

Від того дня не вставала вже з ліжка.

І лиш служниця, що їй послугувала, бачила при слабім сьвітлї комнати лице, о котре ясна пані від тепер вже не дбала.

За редакцию відповідае: Адам Креховецкий.

З друкарнї В. Лозиньского — під зарядом В. І. Вебера. (Телефона число 569).